

نور الجنان

نخستین نیایش نامه چند رسانه‌ای جهان اسلام

علی نعیم‌الدین خانی

• اشاره

دعا، نقطه اوج کمال و رها شدن انسان از تعلقات دنیای مادی است. دعا، حلقه اتصال برکه وجود آدمی به دریای بیکران رحمت و محبت ربوبی است. چنانکه ترنم قدسی ادعیه، آرام بخش جان دلدادگان حریم الهی شده و نور هدایت را بر قلوب دوستداران اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام تابانده است. همزمان با فرا رسیدن ایام ... شریف محرم و صفر که به بیان امام راحل قدس سره پیوسته مایه حیات و جاودانگی اسلام در طول تاریخ بوده است، بر آن شدیم تا با تبیین محتوا و قابلیت‌های ارزشمند نرم‌افزار «نورالجنان» جامعه اسلامی را بهره‌مند از نسیم بهشتی و حقایق کمال‌پرور ادعیه سازیم و با ارائه امکانات نخستین نیایش‌نامه چند رسانه‌ای جهان اسلام، در راستای تحکیم پایه‌های اخلاقی و معنوی و ترویج معارف حقه معصومین علیهم‌السلام گامی هر چند کوچک برداریم.

برنامه می‌باشد. قابلیت‌های ویژه این لوح فشرده موجب گردید تا در نهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم به عنوان نرم‌افزار برتر انتخاب شود.

محتوای برنامه نورالجنان، شامل متن قرآن کریم و نیز ده‌ها کتاب در موضوع دعا و اخلاق است که برخی از آنها عبارتند از: صحیفه سجادیه، مفاتیح الجنان، صحیفه الرضا، مفتاح الفلاح، ریاض السالکین، الأنوار الساطعة، شرح دعای صباح، التوسل، آداب الصلوة، شرح دعاء السحر، تحفة الملوك، شرح مصباح الشریعة، معراج السعادة، المحجة البيضاء، المراقبات، مکارم الأخلاق و منازل السائرین.

منابع اصلی ادعیه، شرح و ترجمه دعاها، فلسفه دعا و نیز کتاب‌های اخلاقی ارائه شده است. استفاده از فهرست جامع ادعیه و زیارت‌نامه‌های مفاتیح الجنان و صحیفه سجادیه با قابلیت نمایش متن و ترجمه و پخش صوت، عرضه اطلاعات کامل در باره کتاب‌ها و زندگی‌نامه مؤلفان آنها، نمایش ده‌ها تصویر و امکان پخش مولودی و مرثیه چهارده معصوم علیهم‌السلام و دیگر اولیای الهی و نیز پخش چندین مناجات به همراه نمایش تصاویر گوناگون از جمله امکانات این

اندیشه ارائه نرم‌افزار ویژه مناجات‌های عرفانی و کتب ادعیه از چندی پیش، خاطر مؤسسات تولید کننده نرم افزارهای اسلامی را به خود مشغول داشته بود تا این که مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی به منظور عرضه نرم‌افزاری وزین و درخور مضامین بلند دعاهای اسلامی و نشر فرهنگ معنوی تشییع، به تهیه نرم‌افزار «نور الجنان» مبادرت ورزید.

نور الجنان، گلشن عطراگینی از دعا و کتب اخلاقی است که در آن قرآن کریم به همراه متن کامل ۶۷ عنوان کتاب از

● امکانات برنامه

توانمندی‌های برنامه نورالجنان در چند بخش مهم و کارآمد با قابلیت‌های گوناگون در دسترس کاربر قرار دارد. اساسی‌ترین امکانات این برنامه از قرار ذیل می‌باشد:

۱ - فهرست ادعیه و اعمال

یکی از مهمترین قسمت‌های برنامه، بخش ادعیه و اعمال است که شامل چند امکان اصلی است:

۱ - ۱) فهرست‌ها

در کنار فهرست جداگانه صحیفه سجادیه و مفاتیح الجنان، فهرست جامعی از دعاها، زیارت‌ها و اعمال مستحبی برگرفته از این دو کتاب ارزشمند به همراه نمایش متن و امکان استفاده از صوت، در این قسمت ارائه شده است. تعداد کل ادعیه موجود در این فهرست، ۵۶۸ عنوان می‌باشد.

چنانکه در تصویر مشاهده می‌کنید در بخش «فهرست مفاتیح»، به عنوان مثال پس از درج واژه «عاشورا» در خط ورود، فهرستی از عناوین مرتبط با عاشورا - که در کتاب شریف مفاتیح الجنان آمده است - در دسترس کاربر قرار می‌گیرد.

افزون بر این، قابلیت ذخیره‌سازی متن دعای انتخاب شده در دفترچه دعا، به وسیله گزینه «دفترچه دعا» امکان‌پذیر می‌باشد.

۲ - ۱) زیارات

در بخش «زیارات» متن زیارت‌های

موجود در مفاتیح الجنان (۳۳۳ زیارت) عرضه می‌گردد. به طوری که با انتخاب نام هر یک از حضرات معصومین علیهم‌السلام فهرستی از دعاها و زیارات هر معصوم علیهم‌السلام به صورت جداگانه در اختیار شما قرار می‌گیرد؛ مثلاً پس از گزینش نام امام سوم علیهم‌السلام فهرستی از زیارات مربوط به امام حسین علیه‌السلام نظیر: آداب زیارت امام علیهم‌السلام، دعاها و زیارات مربوط به آن حضرت و نماز زیارت امام حسین علیه‌السلام قابل دستیابی خواهد بود.

ضمن این که برخی از آداب سفر و زیارت را می‌توانید در قسمت «مقدمات» ملاحظه کنید. دیدن فهرست اعمال مربوط به زیارت امامزادگان و برخی شخصیت‌های مذهبی از طریق گزینه «اولیاء الله» امکان‌پذیر است.

۳ - ۱) اعمال هفته

در این صفحه، فهرست اعمال و اذکار وارد شده برای هر یک از روزهای هفته و نیز فهرست اختصاصی اعمال مستحب در شب و روز جمعه عرضه شده است. کاربر با انتخاب هر روز هفته، به ابتدای اعمال آن روز منتقل می‌گردد.

۴ - ۱) نماز و تعقیبات

در این قسمت، فهرستی از نمازهای مستحبی به همراه کیفیت اقامه نمازها ارائه شده است که با وارد کردن نام هر نماز در خط ورود می‌توان به سرعت، به

آن دست یافت. همچنین، تعقیبات مشترک و مختص نمازهای واجب یومیه در پنجره جداگانه‌ای در اختیار کاربر قرار داده شده است.

۵ - ۱) اعمال ماه‌ها

اعمال و آداب روزها و ماه‌ها به طور مستقل در این بخش ارائه گردیده است و گزینه‌ای نیز به منظور نمایش موضوعی اعمال مستحبی در مناسبت‌های ویژه سال و روزهای خاص (ایام الله) در نظر گرفته شده است.

در قسمت «مناسبت‌ها»، مثلاً با انتخاب نام امام حسین علیهم‌السلام، می‌توان به اعمال مربوط به ولادت و شهادت آن امام همام دست یافت و متن آنها را مشاهده نمود. همچنین، در این صفحه اعمال مربوط به هر ماه قمری به طور مستقل نمایش داده می‌شود که کاربر می‌تواند جهت مشاهده اعمال هر ماه، نام آن ماه را در بالای صفحه انتخاب کند. چنانکه با فعال شدن نام «محرم» اعمال مشترک و نیز اعمال مختص به ایام ماه شریف محرم در دسترس شما قرار می‌گیرد و می‌توانید از فضایل، آداب، ادعیه و زیارات این ماه بهره کافی را ببرید. ضمن این که امکان دستیابی به فهرست اعمال مشترک برخی از ماه‌های فعال برنامه در دسترس کاربر قرار دارد.

۶ - ۱) نمایش متن

امکان مشاهده متن دعای انتخاب‌شده

همچنین، برای پژوهش در کتب برنامه، امکانات متنوع پژوهشی مانند: حاشیه‌نویسی، رنگی کردن متن، نمایه‌زنی و علامت‌گذاری در برنامه گنجانده شده است.

۲-۲) جستجو

با انتخاب این گزینه توانایی‌های مختلفی به منظور جستجوی الفاظ و عبارات به روش‌های گوناگون در اختیار شما قرار می‌گیرد. انواع جستجوی پیشرفته در فهرست و متن کتاب‌ها با کمک عملگرهای جستجو و نیز امکان فهرست‌سازی از فهرست و متن کتب با استفاده از حروف نامتین (? و *) و انجام عملیات مختلف در فهرست‌های ایجاد شده، در این قسمت وجود دارد.

۲-۳) قرآن کریم

یکی از قابلیت‌های ویژه در این برنامه ارائه متن قرآن کریم همراه با امکانات جستجوی واژه‌ها و ریشه‌ها در آن است. با انتخاب برگه «جستجو» می‌توان از قابلیت جستجوهای پیشرفته در کلمات و عبارات قرآن و ریشه کلمات بهره‌مند گردید.

نمایش متن قرآن با امکان انتخاب آیه، سوره، جزء و حزب به هنگام فعال شدن گزینه «نمایش»، دسترسی به تمام قرآن را ممکن می‌سازد. گفتنی است که فهرست آیات، مطابق ترتیب موجود در قرآن بوده و بر اساس حروف الفبا از ابتدا و از انتها نیز قابل تنظیم است.

۱-۲) نمایش

نمایش متن ۶۳ عنوان کتاب از ۴۵ مؤلف در زمینه منابع ادعیه، ترجمه و شرح و تفسیر دعاها، فلسفه دعا و نیز کتاب‌های اخلاقی و عرفانی همچون کتب معنوی امام خمینی قدس‌سره در این قسمت عرضه شده است. یکی از امکانات بخش نمایش، کتابنامه می‌باشد که شامل کتاب‌شناسی، نسخه‌شناسی و زندگی‌نامه مؤلفان است. افزون بر این، انتخاب دامنه‌های مختلف کتاب‌ها بر اساس مآخذ ادعیه، ترجمه و شرح، اخلاق و فلسفه دعا کاربر را در تعیین محدوده پژوهش یاری رسانده و حوزه تحقیق را تا سطح قابل توجهی وسعت بخشیده است.

ارائه فهرست کتاب‌ها به ترتیب حروف الفبا و بر اساس نام مؤلف، از جمله قابلیت‌های این قسمت می‌باشد.

به همراه قرائت کامل دعاهای مفاتیح الجنان و صحیفه سجادیه در این گزینه گنجانده شده است. قابلیت تکرار، ترجمه ادعیه به زبان فارسی و نیز نمایش دعاها به شکل ویژه با طراحی و گرافیک بسیار زیبا در بخش نمایش متن وجود دارد. همچنین، امکان مشاهده ترجمه کتاب صحیفه سجادیه به زبان انگلیسی و شرح و تفسیر کامل صحیفه سجادیه و برخی از دعاهای معروف در این قسمت قابل دستیابی است.

۲- کتابخانه

در این بخش، مهمترین کتاب‌های اسلامی در زمینه ادعیه و اخلاق همراه با امکاناتی مانند لغت‌نامه ارائه گردیده است. قسمت‌های مختلف «کتابخانه» عبارتند از:

۴ - ۲) لغت‌نامه

به هنگام استفاده از نور الجنان می‌توانید از لغت‌نامه نیز بهره ببرید. نمایش متن لغت‌نامه «مجمع البحرین» با امکان انتخاب ریشه و مشتق به شما کمک می‌کند تا معانی لغات مورد نظر خود را به روش‌های مختلف ملاحظه نمایید.

۵ - ۲) کتب انگلیسی

در این قسمت از برنامه، ترجمه کامل صحیفه سجادیه و کتاب جهاد اکبر امام خمینی قدس سره به زبان انگلیسی نمایش داده شده است. ضمن این که امکان جستجوی کلمات و عبارات موجود در متون انگلیسی مذکور نیز در این بخش برای کاربر فراهم می‌باشد.

۳ - اعمال امروز

با ورود به این صفحه، نمایش و قرائت ادعیه، اعمال و آداب مربوط به هر روز با توجه به تقویم رایانه به همراه امکان مشاهده متن اعمال و آداب روزهای انتخابی در دسترس کاربر قرار دارد؛ به عنوان مثال، اگر شما در تاریخ برنامه، دهم محرم برابر با جمعه ۲۳ اسفند ماه ۱۳۸۱ را - که مصادف با عاشورای حسینی است - وارد کنید، به طور همزمان، آداب و اعمال مستحبی مربوط به روز عاشورا و روز جمعه را مشاهده خواهید کرد.

در قسمت بالای صفحه، تاریخ جاری دستگاه بر اساس سه تقویم: هجری شمسی، هجری قمری و میلادی

نمایش داده می‌شود که قابلیت تنظیم تاریخ قمری و میلادی بر اساس تاریخ شمسی و نیز امکان تنظیم تقویم رایانه به طور مستقیم در برنامه وجود دارد.

۴ - نگارخانه

به طور کلی در بخش نگارخانه، چهار گزینه: «اولیاء الله، مرثیه، مولودی و مناجات» ارائه گردیده و هر کدام دارای قابلیت‌های صوتی و تصویری ارزشمندی است که به جذابیت برنامه افزوده و معنویت آن را مضاعف نموده است.

در قسمت «مولودی»، بیش از پنجاه مولودی ارائه شده است و با انتخاب

نام‌های مقدس چهارده معصوم علیهم‌السلام -

که در بالای صفحه نمایش طراحی شده است - صوت مداحی‌های مربوط به هر معصوم در اختیار کاربر قرار می‌گیرد.

همچنین در قسمت «مرثیه»، افزون بر هفتاد مرثیه عرضه شده است که پس از گزینش نام‌های مقدس یکی از

معصومین علیهم‌السلام، صوت مرثیه‌های

مربوط به آن معصوم در دسترس قرار خواهد گرفت؛ مثلاً پس از انتخاب نام

امام حسین علیه‌السلام، هفت مرثیه تحت

عنوان: کاروان کربلا، غم دل، اسیر عشق، ماه غم، خریدار غم، گل زهرا و قافله‌سالار ارائه می‌گردد.

● با ورود به صفحه اعمال امروز، نمایش و قرائت ادعیه، اعمال و آداب مربوط به هر روز با توجه به تقویم رایانه به همراه امکان مشاهده متن اعمال و آداب روزهای انتخابی در دسترس کاربر قرار دارد؛ به عنوان مثال، اگر شما در تاریخ برنامه، دهم محرم برابر با جمعه ۲۳ اسفند ماه ۱۳۸۱ را - که مصادف با عاشورای حسینی است - وارد کنید، به طور همزمان، آداب و اعمال مستحبی مربوط به روز عاشورا و روز جمعه را مشاهده خواهید کرد

در این برنامه، علاوه بر ائمه عصمت

و طهارت علیهم‌السلام، صوت مجالس مولودی

و مرثیه برخی از امامزادگان نیز همچون:

حضرت عباس، حضرت زینب، علی اکبر

و حضرت معصومه علیها‌السلام گنجانده شده

است. همچنین امکان استفاده از چندین

مناجات دلنشین به همراه تصاویری به

صورت اسلاید، به

جذائیت معنوی نورالجنان افزوده است، که در واقع از جمله قسمت‌های دیدنی نگارخانه می‌باشد .

۵ - امکانات عمومی برنامه

برنامه نورالجنان علاوه بر امکاناتی که در بخش‌های پیشین بیان شد، قابلیت‌های گوناگون دیگری را نیز داراست؛ امکان چاپ تمامی اطلاعات و فهرست‌های انتخاب‌شده و نیز توانایی چاپ متن دعاها، زیارت‌ها و کتاب‌ها در اندازه دلخواه از جمله امکانات عمومی برنامه محسوب می‌گردد. از دیگر توانمندی‌های برنامه، امکان انتقال اطلاعات به دفترچه یادداشت جهت ویرایش، نگهداری و چاپ می‌باشد. در قسمت «امکانات برنامه» به منظور سهولت استفاده از برنامه، امکان انتخاب

هر یک از ۷ نوع صفحه کلید رایج و ۷ نوع قلم نمایش در دسترس کاربر قرار دارد. همچنین، به واسطه گزینه «مناجات» می‌توان به امکاناتی جهت تنظیم قلم و رنگ نمایش در دو بخش «مناجات» و «نمایش ویژه» دست یافت. برای نگهداری و ذخیره پژوهش‌های شخصی می‌توانید به وسیله قسمت «تحقیقات» مسیری را برای خویش مشخص کنید. ضمن این که امکان حذف نمایه‌ها، حاشیه‌ها، رنگ متن‌ها و علامت‌های موجود در تمام کتب در این صفحه ایجاد شده است. فعال یا غیر فعال بودن زیر نویس‌ها، صدای کلیدها و زمان درنگ هر زیرنویس را می‌توان به وسیله گزینه «سایر تنظیمات» تعیین کرد .

با انتخاب گزینه «راهنما» در هر قسمت از برنامه، توضیحات مربوط به آن قسمت را به زبان فارسی ملاحظه خواهید نمود.

• ضمایم برنامه

آخرین نسخه ویرایشگرهای نورنگار (فارسی و لاتین) و مبدل نور در بخش ضمایم این نرم‌افزار ارائه شده است. ■

